

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 października 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Irena Różańska-Dorosz
Sędziowie:	SSA Janina Cieślikowska SSO del. Ireneusz Lejczak (spr.)
Protokolant:	Monika Horabik

po rozpoznaniu w dniu 30 października 2012 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku E. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o emeryturę

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu

z dnia 8 maja 2012 r. sygn. akt V U 176/12

zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że odwołanie oddala.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 8.05.2012 r. Sąd Okręgowy w Opolu Wydział Ubezpieczeń Społecznych zmienił decyzję zakładu Ubezpieczeń Społecznych w O. z 28.11.2011 r. w ten sposób, że przyznał wnioskodawczyni E. K. prawo do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach jednocześnie wskazując, że pracę tę wykonywała wnioskodawczyni w szczególnych warunkach w okresach: od 11.01.1982 r. do 7.03.1992 r. i od 9.03.1994 r. do 31.12.1998 r. Orzeczenie to oparł Sąd na następujących ustaleniach: E. K., urodzona (...) złożyła wniosek o emeryturę w dniu 21.10.2011 r. W tej dacie pobierała zasiłek przedemerytalny, posiadała ponad 20 lat ogólnego stażu ubezpieczeniowego, nie była członkiem OFE ani nie pozostawała w stosunku pracy. Decyzją z 28.11.2011 r. pozwany organ rentowy odmówił przyznania wnioskodawczyni prawa do emerytury wskazując, że nie udowodniła ona 15 lat pracy w warunkach szczególnych, to jest jednej z przesłanek wymienionych w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Na podstawie akt osobowych wnioskodawczyni, dotyczących jej zatrudnienia w Spółdzielni (...) w K., zeznań świadków H. P. i C. S. oraz zeznań wnioskodawczyni ustalił Sąd Okręgowy, iż wnioskodawczyni była zatrudniona w

tej spółdzielni na podstawie umowy o pracę od 1.02.1979 r. do 31.08.2001 r. Podczas tego zatrudnienia wykonywała pracę dziewiarza w pełnym wymiarze od 11.01.1982 r. do 7.03.1992 r. i od 9.03.1994 r. do 31.12.1998 r. Zakład pracy został zlikwidowany w 2001 r. Likwidator spółdzielni wydał wnioskodawczyni świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych za okres od 12.01.1982 r. do 31.08.2001 r. w związku z wykonywaniem prac przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych. Na podstawie tych ustaleń uznał sąd I instancji, że prawo wnioskodawczyni do emerytury należało ocenić według przesłanek zawartych w art. 184 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. Wśród wymienionych tam warunków uzyskania prawa do emerytury strona pozwana kwestionowała wyłącznie warunek dotyczący pracy w warunkach szczególnych, a zatem Sąd spełnienie przez wnioskodawczynię pozostałych przesłanek wymienionych w tym przepisie, uznał za bezsporne. Wskazał dalej Sąd, że w myśl art. 184 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS prawo do emerytury w obniżonym wieku dla urodzonych po 31.12.1948 r. powstaje, gdy wykażą oni osiągnięcie, w dniu wejścia w życie ustawy (to jest 1.01.1999 r.), okres zatrudnienia w warunkach szczególnych lub w szczególnych charakterze wymagany w dotychczasowych przepisach do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn. Dotychczasowymi przepisami, o których mowa w cytowanej normie, są przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43, ze zm.). Zgodnie natomiast z § 4 tego rozporządzenia prawo do emerytury w obniżonym wieku nabywa pracownik wykonujący prace wymienione w wykazie A (stanowiącym załącznik do rozporządzenia) przez okres 15 lat. W ocenie Sądu Okręgowego zebrany w sprawie materiał dowodowy wykazał, że E. K. wykonywała stale i w pełnym wymiarze czasu pracę dziewiarza w okresach od 11.01.1982 r. do 7.03.1992 r. i od 9.03.1994 r. do 31.12.1998 r. Zdaniem Sądu praca ta należała do prac wykonywanych w warunkach szczególnych wymienionych w wykazie A załącznika do cyt. Rozporządzenia z 7.02.1983 r. tym bardziej, że wydane na podstawie tego rozporządzenia zarządzenie Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z 7.07.1987 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy podległych temu ministrowi wymienia, wśród wykonywanych w szczególnych warunkach, pracę na stanowisku dziewiarza. Uznając dalej, iż suma okresów pracy w warunkach szczególnych udowodnionych przez wnioskodawczynię wynosiła co najmniej 15 lat, a tym samym, że spełnione zostały przez nią wszystkie przesłanki z art. 184 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach, Sąd Okręgowy przyznał wnioskodawczyni prawo do spornej emerytury od daty złożenia przez nią wniosku.

Wyrok ten zaskarżył w całości pozwany zarzucając mu sprzeczność istotnych ustaleń faktycznych z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez ustalenie, że wnioskodawczyni wykazała 15 letni okres pracy w warunkach szczególnych, gdy w rzeczywistości suma uznanych przez sąd I instancji okresów pracy wnioskodawczyni w warunkach szczególnych wynosi 14 lat, 11 miesięcy i 16 dni. Błędnie też Sąd zaliczył do pracy w warunkach szczególnych okresy korzystania przez wnioskodawczynię z zasiłków chorobowych. Ponadto apelujący podniósł, że brak wydania wnioskodawczyni przez pracodawcę świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych uzasadniał uznanie, iż nie udowodniła ona w ogóle wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Wobec tych wadliwych ustaleń przyznanie wnioskodawczyni prawa do spornego świadczenia naruszało art. 184 w zw. z art. 32 ust. 1 i 4 ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS. Przy tak uzasadnionych zarzutach domagał się skarżący zmiany zaskarżonego wyroku i oddalenia odwołania bądź uchylecia orzeczenia i przekazania sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja była zasadna choć jedynie jeden z jej zarzutów był trafny. Oczywistym jest, że suma okresów uznanych przez Sąd Okręgowy za okresy wykonywania przez wnioskodawczynię pracy w warunkach szczególnych nie wynosi 15 lat. Rachunkowe zsumowanie okresu od 11.01.1982r. do 7.03.1992 r. i od 9.03.1994 r. do 31.12.1998 r. dawało okres 14 lat, 11 miesięcy i 19 dni, a nie jak przyjął sąd I instancji ponad 15 lat. Przy prawidłowych ustaleniach dotyczących istotnych dla sprawy faktów (choć lakonicznie uzasadnionych) oraz właściwie zastosowanych przepisach, błędne obliczenie Sądu Okręgowego sumy okresów wykonywania przez wnioskodawczynię pracy w warunkach szczególnych uzasadniało uwzględnienie apelacji i oddalenie odwołania, skoro wnioskodawczyni wykazała mniej niż 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Ze względu jednak na brak w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku argumentacji

uzasadniającej jednoznacznie przyjęte przez sąd I instancji daty wykonywania przez wnioskodawczynię pracy w warunkach szczególnych Sąd Apelacyjny uznał za konieczne wskazanie dlaczego uznał te ustalenia za prawidłowe. W pierwszej kolejności wskazać należało, że właściwie Sąd Okręgowy rozstrzygał spór w oparciu o treść art. 184 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. z 2009r., nr 153, poz. 1227 ze zm.), który dla ubezpieczonych – urodzonych po 31.12.1948 r. stanowi samodzielną podstawę do uzyskania prawa do emerytury w obniżonym wieku. Brak było zatem podstaw do stosowania tego przepisu w związku z normą opisaną w art. 32 tej ustawy, która dotyczy ubezpieczonych urodzonych przed 1.01.1949 r. Niesłusznie zatem organ rentowy podnosił potrzebę „odliczenia” od uznanego przez sąd I instancji okresu pracy w warunkach szczególnych okresu korzystania przez wnioskodawczynię z zasiłku chorobowego - na podstawie art. 32 ust. 1a cyt. ustawy, gdyż związek pomiędzy art. 184 a 32 ust. 1a – w sposób opisany przez apelującego – nie zachodzi. Konsekwencją zastosowania – jako podstawy prawnej do oceny zasadności roszczenia – art. 184 cyt. ustawy, stał się wymóg osiągnięcia przez wnioskodawczynię, do dnia wejścia w życie tej ustawy, okresu pracy w warunkach szczególnych w wymiarze wymaganym w przepisach dotychczasowych. Prawidłowo Sąd Okręgowy – wskazując w uzasadnieniu wyroku właściwe przepisy rozporządzenia Rady Ministrów 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze – uznał, że wymagany okres pracy w warunkach szczególnych wynosił 15 lat oraz to, iż wnioskodawczyni winna go była osiągnąć do 31.12.1998 r. Zgodzić się też należało z sądem I instancji, że skoro zatrudnienie w warunkach szczególnych wiązała wnioskodawczyni z wykonywaniem pracy dziewiarki to początkowy okres pracy w warunkach szczególnych miał miejsce dopiero od 11.01.1982 r. Przed tą datą bowiem wnioskodawczyni wykonywała pracę referenta administracyjnego – maszynistki, co niewątpliwie nie odpowiadało pracy przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych. Prawidłowo też uznał Sąd, że do okresu pracy w warunkach szczególnych nie można było uwzględnić okresu korzystania z wnioskodawczyni z urlopu wychowawczego (od 8.03.1992 r. do 8.03.1994 r.), ponieważ okres ten – jako okres zawieszający prawa i obowiązki pracownika – nie był okresem świadczenia przez wnioskodawczynię pracy w ramach stosunku pracy. Właściwie też uznał sąd I instancji, że angaże zawarte w aktach osobowych wnioskodawczyni, zeznania świadków i wnioskodawczyni dawały podstawę do uznania, iż wykonywana przez nią praca dziewiarza odpowiadała pracy przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych – to jest pracy w warunkach szczególnych wymienionych w dziale VII poz. 4 wykazu A, stanowiącego załącznik do cyt. rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983 r. Nie mniej jednak skoro okres zatrudnienia wnioskodawczyni w warunkach szczególnych był krótszy niż 15 lat, to tym samym E. K. nie wykazała spełnienia warunku posiadania wymaganego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach, a przez to nie nabyła prawa do emerytury w obniżonym wieku – na podstawie art. 184 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. Mając powyższe na względzie należało zmienić zaskarżony wyrok i odwołanie oddalić (art. 386 § 1 kpc).

R.S.